

Aan
de gemeenteraad

Datum 30 januari 2024
Zaaknummer 2024-0010385
Betreft Raadsinformatiebrief over Afkondiging netcongestie elektriciteitsnet

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Duurzame Stad
Auteur: Irene Koch
E-mail: ik.koch@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Op 1 februari stuurt Stedin een brief naar de gemeente Dordrecht. Hierin kondigen zij netcongestie voor teruglevering in Zuidelijk Dordrecht aan.

Wat is de te delen informatie?

Steeds meer horen we om ons heen dat netcapaciteit schaars is en dat het net op momenten eigenlijk (bijna) vol is. Op 26 september 2023 heeft Stedin daarover aan u een presentatie gegeven. Vandaag heeft de netbeheerder Stedin bericht dat netcongestie zich uitbreidt en dat Stedin netcongestie afkondigt voor het zuidelijk deel van Dordrecht voor de teruglevering van elektriciteit voor de grootverbruikaansluitingen (3x80A) van bedrijven. Met deze brief informeren wij u wat dit inhoudt en wat de gevolgen en vervolgstappen zijn.

Wat is netcongestie?

Netcongestie is te vergelijken met file, maar dan op het stroomnet. Bij congestie is de volledige capaciteit van het stroomnet bereikt. Het komt zowel voor bij afname (gebruik) als teruglevering (opwek) van stroom. We hebben twee varianten van netcongestie in Nederland, het is zowel mogelijk bij afname (gebruik) als bij teruglevering (opwek) van stroom. Indien de netbeheerder congestie afkondigt, kunnen zij bijvoorbeeld geen nieuwe klanten aansluiten of dat bestaande klanten geen extra capaciteit kunnen krijgen.

Diverse ontwikkelingen zorgen ervoor dat het bestaande elektriciteitsnet onder druk komt te staan. Meer energie uit wind en zon, bedrijven en gebouwen die verduurzamen, verkeer dat steeds meer elektrificeert: dat alles leidt tot file op het stroomnet. Ook in het zuidelijk deel van Dordrecht is het effect van deze versnelling van verduurzaming te zien. Het steeds hogere tempo waarin bedrijven en duurzame opwekkers extra transportcapaciteit vragen, overstijgt de snelheid waarmee Stedin het elektriciteitsnet kan uitbreiden.

Wat betekent netcongestie in Dordrecht?

Het probleem van netcongestie speelde al in Dordtse Kil III en IV. Sinds september 2021 kunnen in dit gebied nieuwe zon-op-dakprojecten en andere vormen van invoeding van elektriciteit niet terugleveren aan het elektriciteitsnet.

In het zuidelijk deel van Dordrecht wordt veel duurzame energie opgewekt. Op dit moment kan alle duurzame energie teruggeleverd worden binnen de huidige transportcapaciteit van het landelijke en regionale elektriciteitsnet. De versnelde groei van grootschalige zon op dak projecten zorgt ervoor dat de transportcapaciteit voor het terugleveren van opgewekte stroom zo goed als vergeven is. Tevens is de verwachting voor de autonome groei van kleinverbruik naar boven bijgesteld. Per 1 februari 2024 breidt netcongestie zich uit in het zuidelijk deel van Dordrecht.

Voor de afgekondigde netcongestie geldt dat het netcongestie op teruglevering betreft en niet op de afname van energie. Stedin heeft vandaag (1 februari 2024) melding gedaan bij de ACM en is gestart met een onderzoek naar congestiemanagement voor dit deel van de gemeente Dordrecht. Dit betekent dat Stedin partijen in het gebied oproept om, tegen een vergoeding, flexibiliteit aan te bieden. Dat kan bijvoorbeeld door het tijdelijk afschakelen van zonnepanelen op piekmomenten.

Daarnaast zet Stedin in op uitbreiding van het net door het realiseren van een extra station waarmee ze verwachten deze netcongestie in 2029 te hebben opgelost, omdat er dan extra capaciteit is gerealiseerd in de Hoeksche Waard en tussenstations in Dordrecht.

De verwachting is dat congestie in de rest van Zuid-Holland onvermijdelijk is en het niet de vraag is of er nieuwe delen van Zuid-Holland in congestie gaan maar eerder de vraag wanneer zij in congestie gaan.

Gevolgen netcongestie: wat betekent dit voor inwoners en bedrijven?

De afgekondigde netcongestie heeft gevolgen voor grootverbruiksaansluitingen (zoals industriële of logistieke bedrijven, grootschalige horeca, supermarkten, zorg- of onderwijsinstellingen of partijen die snellaadinfra verzorgen). Deze aansluitingen komen bij een nieuwe aanvraag voor teruglevering van elektriciteit op een wachtlijst te staan. Deze klanten kunnen wel een nieuwe aansluiting krijgen voor de levering (gebruik) van stroom, maar via deze aansluiting (voorlopig) geen elektriciteit terugleveren aan het elektriciteitsnet.

Kleinverbruik aansluitingen (waaronder woningen) worden vooralsnog niet geraakt door de afgekondigde netcongestie.

Wat betekent dit voor Dordtse opgaven?

Het volle stroomnet bemoeilijkt ons de komende jaren in het realiseren van een aantal ambities richting Klimaatneutraal 2040. We gaan de impact per onderwerp analyseren. We weten dat het in ieder geval impact heeft op de RES-doelstellingen voor wind en zon tot in 2029 de aansluitmogelijkheden zijn hersteld.

Wind

De mogelijkheid om opgewekte energie uit wind terug te leveren aan het net. Dit geldt niet voor de bestaande windturbines en mini windturbines. Nieuwe initiatieven voor windmolens hebben een lange doorlooptijd en zijn daarmee in de meeste gevallen niet eerder dan 2029 gereed.

Zon

De mogelijkheid om opgewekte energie uit zon terug te leveren aan het net voor nieuwe grootschalige aansluitingen. Dit geldt niet voor de zonnepanelen op (bedrijfs)daken van kleinverbruikers.

Gebieds- en economische ontwikkelingen

Het realiseren van nieuwe gebieds- en economische ontwikkelingen *met* grootschalige duurzame energie.

Aardgasvrij maken

Het aardgasvrij maken van gebouwen door elektrificatie (van productieprocessen) gecombineerd *met* grootschalige opwek.

Hoe nu verder?

Stedin onderzoekt de komende periode of er mogelijkheden zijn voor congestiemanagement. Grootverbruikklanten zijn door Stedin gevraagd om mee te werken aan congestiemanagement.

Het is tevens van belang om energie zo slim mogelijk te gaan benutten. Om het gesprek daarover goed te kunnen voeren met ondernemers en Stedin, maken we gebruik van een simulatie tool, een digital twin. Een digital twin is een instrument waarmee je kan verkennen hoe de energievoorziening zich in een gebied ontwikkelt. We verkennen hoe een slim lokaal energiesysteem ontworpen en geïmplementeerd kan worden op bedrijventerreinen met de Digital

Twin en ondernemers, waarbij ook naar energie delen, groepscontracten en energiegemeenschappen wordt gekeken.

Stedin geeft graag nadere toelichting in uw gemeenteraad indien dat gewenst is. Ook zullen wij uw raad meenemen in de ontwikkelingen en maatregelen die we als gemeente inzetten om de gevolgen van de netcongestie zoveel mogelijk op te vangen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Als gemeente onderhouden wij nauw contact met Stedin en bekijken welke gevolgen de afgekondigde netcongestie heeft voor projecten en initiatieven in onze gemeente. De ontwikkelingen omtrent het gestarte onderzoek naar congestiemanagement volgen wij op de voet. Stedin treedt met een persbericht naar buiten. Wij zullen de betrokken organisaties, waaronder de Dordtse Ondernemersvereniging, Drechtse Energie en de Energie Coöperatie Dordrecht actief informeren.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders